

C

**CCE PR
NSR & NSPR**

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರೀಕ್ಷಾ ಮಂಡಳಿ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು – 560 003

**KARNATAKA SECONDARY EDUCATION EXAMINATION BOARD, MALLESHWARAM,
BANGALORE – 560 003**

ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ, ಜೂನ್ / ಜುಲೈ, 2022

S.S.L.C. EXAMINATION, JUNE / JULY, 2022

**ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು
MODEL ANSWERS**

ದಿನಾಂಕ : 28. 06. 2022]

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **16-S**

Date : 28. 06. 2022]

CODE NO. : 16-S

ವಿಷಯ : ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ — ಸಂಸ್ಕೃತ

Subject : First Language — SANSKRIT

प्रथमभाषा — संस्कृतम्

(ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಖಾಸಗಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಎನ್.ಎಸ್.ಆರ್. & ಎನ್.ಎಸ್.ಪಿ.ಆರ್.)

(Private Repeater / NSR & NSPR)

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 125

[Max. Marks : 125

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನೆ
I.	अधोलिखितेभ्यः प्रश्नेभ्यः चत्वारः विकल्पाः प्रदत्ताः । तेषु समुचितं विकल्पं चित्वा क्रमाक्षरेण सह लिखत ।	10 × 1 = 10
1.	‘घोरम्’ अस्य समानार्थकपदम् इदं भवति । (A) भूषणम् (B) भीषणम् (C) दूषणम् (D) शोषणम् । उत्तरम्: (B) भीषणम् ।	1

PR/NSR&NSPR-(C)-(100)-5519(MA)

[Turn over

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
2.	<p>‘भीरुः’ अस्य विरुद्धार्थकपदम् इदं भवति ।</p> <p>(A) शूरः (B) दूरः</p> <p>(C) क्रूरः (D) सूरः ।</p> <p>उत्तरम्: (A) शूरः ।</p>	1
3.	<p>‘महोदयः’ अस्य स्त्रीलिङ्गरूपम् इदं भवति ।</p> <p>(A) महोदयी (B) महोदिया</p> <p>(C) महोदिया (D) महोदया ।</p> <p>उत्तरम्: (D) महोदया ।</p>	1
4.	<p>‘गच्छन्ति’ अत्र एषः लकारः वर्तते ।</p> <p>(A) लङ्लकारः (B) लृट्लकारः</p> <p>(C) लट्लकारः (D) लोट्लकारः ।</p> <p>उत्तरम्: (C) लट्लकारः ।</p>	1
5.	<p>‘वीरेण’ अत्र एषा विभक्तिः वर्तते ।</p> <p>(A) तृतीयाविभक्तिः (B) पञ्चमीविभक्तिः</p> <p>(C) द्वितीयाविभक्तिः (D) षष्ठीविभक्तिः ।</p> <p>उत्तरम्: (A) तृतीयाविभक्तिः ।</p>	1
6.	<p>‘भोजः <u>भुवनेश्वरीविपिने</u> हन्तव्यः’ अत्र रेखाङ्कितपदस्य समुचितं प्रश्नवाचकपदम् इदं भवति ।</p> <p>(A) कुतः (B) कुत्र</p> <p>(C) कति (D) कथम् ।</p> <p>उत्तरम्: (B) कुत्र ।</p>	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
7.	<p>‘ह्येषः’ अत्र एषः सन्धिः वर्तते ।</p> <p>(A) वृद्धिसन्धिः (B) पूर्वरूपसन्धिः</p> <p>(C) सवर्णदीर्घसन्धिः (D) यण्सन्धिः ।</p> <p>उत्तरम्: (D) यण्सन्धिः ।</p>	1
8.	<p>‘धनधान्यतैललवणानि’ अत्र एषः समासः वर्तते ।</p> <p>(A) द्विगुसमासः (B) बहुव्रीहिसमासः</p> <p>(C) द्वन्द्वसमासः (D) कर्मधारयसमासः ।</p> <p>उत्तरम्: (C) द्वन्द्वसमासः ।</p>	1
9.	<p>सेवकेन स्वस्य ग्रामः गतः । अत्र कृदन्तपदम् इदं भवति ।</p> <p>(A) सेवकेन (B) स्वस्य</p> <p>(C) ग्रामः (D) गतः ।</p> <p>उत्तरम्: (D) गतः ।</p>	1
10.	<p>अत्र व्याकरणशुद्धं वाक्यम् इदं भवति ।</p> <p>(A) रामस्य सह सीता गच्छति ।</p> <p>(B) रामं सह सीता गच्छति ।</p> <p>(C) रामेण सह सीता गच्छति ।</p> <p>(D) रामाय सह सीता गच्छति ।</p> <p>उत्तरम्: (C) रामेण सह सीता गच्छति ।</p>	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
II.	चतुर्थं पदं लिखत ।	5 × 1 = 5
11.	वराहमिहिरः — बृहत्संहिता :: चरकः — । उत्तरम् : चरकसंहिता ।	1
12.	मोघलचक्रवर्ती — औरङ्गजेबः :: केळदीसाम्राज्ञी — । उत्तरम् : चन्नम्मा ।	1
13.	शङ्कारः — रसः :: रतिः — । उत्तरम् : स्थायीभावः ।	1
14.	रष्यादेशः — अणुविकिरणः :: अर्टिक् प्रदेशः — । उत्तरम् : शीतवायुः ।	1
15.	सिन्धुलस्य अनुजः — मुञ्जः :: सिन्धुलस्य आत्मजः — । उत्तरम् : भोजः ।	1
III.	एकवाक्येन उत्तरं लिखत ।	8 × 1 = 8
16.	आकाशकायेषु आकर्षणीयः, शक्तिस्वरूपः कः ? उत्तरम् : आकाशकायेषु आकर्षणीयः, शक्तिस्वरूपः सूयः ।	1
17.	संस्कृतसाहित्यक्षेत्रे ज्ञानपीठप्रशस्तिपुरस्कृतः कः ? उत्तरम् : संस्कृतसाहित्यक्षेत्रे ज्ञानपीठप्रशस्तिपुरस्कृतः डा० सत्यव्रतशास्त्रिमहोदयः ।	1
18.	राजारामस्य पिता कः ? उत्तरम् : राजारामस्य पिता शिवाजीप्रभुः ।	1
19.	केसरी कुत्र राज्यं पालयति स्म ? उत्तरम् : केसरी सुमेरुपर्वते राज्यं पालयति स्म ।	1
20.	नाट्यशास्त्रस्य रचयिता कः ? उत्तरम् : नाट्यशास्त्रस्य रचयिता भरतमुनिः ।	1
21.	ध्रुवः नारायणं साक्षात्कर्तुं कुत्र प्रस्थितः ? उत्तरम् : ध्रुवः नारायणं साक्षात्कर्तुं घोरम् अरण्यं प्रस्थितः ।	1
22.	श्वेतपारावतौ दग्धुं कः इच्छति ?	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
23.	उत्तरम् : श्वेतपारावतौ दग्धुं शिवः इच्छति । हिमलिङ्ग कदा दर्शनयोग्यं भवति ?	1
IV.	उत्तरम् : हिमलिङ्ग श्रावणमासे दर्शनयोग्य भवति । द्वित्रैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।	7 × 2 = 14
24.	दधीचेः तपोवनं कथम् आसीत् ? उत्तरम् : दधीचेः तपोवनं सरस्वतीनद्याः तीरे आसीत् । तत् तपोवनं हरिणानां विहारैः, भ्रमराणां गञ्जनैः, वानराणां क्रोडाभिः, नानाविधपुष्पफलैः च रमणीय आसीत् ।	2
25.	भोजस्य जन्मपत्रिकां दृष्ट्वा दैवज्ञः किमाह ? उत्तरम् : भोजस्य जन्मपत्रिकां दृष्ट्वा दैवज्ञः – “पञ्चाशत्पञ्चवर्षाणि सप्तमासा दिनत्रयम् । भोजराजेन भोक्तव्यो सगौडो दक्षिणापथः” ।। इति आह ।	2
26.	कविः कीदृशीं मातरं नमामि इति वदति ? उत्तरम् : शैलशृङ्गवासिनीं कृपाकटाक्षशालिनीं मङ्गलाङ्गशोभिता चराचरादिनायिकां, वल्लकीप्रभूतदिव्यभव्यगानतोषिणीं राजराजपूजिता मातरं सदा नमामि इति कविः वदति ।	2
27.	ध्रुवस्य भक्त्या सन्तुष्टः भगवान् विष्णुः किम् अकरोत् ? उत्तरम् : ध्रुवस्य भक्त्या सन्तुष्टः भगवान् विष्णुः “वत्स, चिरकालम् इदं राज्यं धर्मेण परिपालय” इति अनुगृह्य तस्मै ध्रुवं पदम् अयच्छत् ।	2
28.	डा० सत्यव्रतशास्त्रिमहोदयेन प्राप्ताः देशीयाः प्रशस्तयः काः ? उत्तरम् : डा० सत्यव्रतशास्त्रिमहोदयेन प्राप्ताः देशीयाः प्रशस्तयः – ज्ञानपीठप्रशस्तिः, कालिदासपुरस्कारः पद्मश्रीप्रशस्तिः, राष्ट्रपतिप्रशस्तिः, विद्यावाचस्पतिप्रशस्तिः इत्यादयः ।	2
29.	प्रजाभिप्रायं स्वीकृत्य चन्नम्मा राजारामं किम् अब्रवीत् ?	2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	<p>उत्तरम्: प्रजाभिप्रायं स्वीकृत्य चन्द्रम्मा राजारामं प्रति “राजपुत्र राजाराम, दत्त भवतेऽभयम् । शरणागतं रक्षितुं सर्वस्वं परित्यक्ष्यामः । इयम् अस्माकं प्रतिज्ञा” इति अवदत् ।</p> <p>30. आतोद्यं कति विधम् ? तानि कानि ?</p> <p>उत्तरम्: आतोद्यं चतुर्विधं भवति । तानि - ततं, अवनद्धं, घनं सुशिरं च ।</p>	2
V.	<p>सूचनानुसारम् उत्तरं लिखत ।</p> <p>31. सन्धिं विभज्य नाम लिखत ।</p> <p>a) गौरियम् । b) नाम्भः ।</p> <p>उत्तरम्: a) गौः + इयम् → विसर्गसन्धिः । b) न + अम्भः → सवर्णदीर्घसन्धिः ।</p>	6 × 2 = 12
	<p>32. विग्रहवाक्यं विलिख्य समासनाम लिखत ।</p> <p>a) प्रतिवर्षम् । b) जनसेवा ।</p> <p style="text-align: center;">अथवा</p> <p>समासं कृत्वा समासनाम लिखत ।</p> <p>a) कपिः शार्दूलः इव = b) श्वेतम् अम्बरं येषां ते =</p> <p>उत्तरम्: a) वर्षं वर्षं प्रति → अव्ययीभावसमासः । b) जनानां सेवा → तत्पुरुषसमासः ।</p> <p style="text-align: center;">अथवा</p> <p>a) कपिशार्दूलः → कर्मधारयसमासः । b) श्वेताम्बराः → बहुव्रीहिसमासः ।</p>	1 1 1 × 2 = 2
	<p>33. वाक्ये विद्यमानं कृदन्तपदं चित्वा प्रत्ययस्य नाम लिखत ।</p>	1 × 2 = 2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	a) भक्तः देवम् अर्चितुं देवालयं गच्छति । b) बालकः ग्रामं गतवान् । उत्तरम्: a) अर्चितुम् = 'तुमन्' प्रत्ययः । b) गतवान् = 'तवत्' प्रत्ययः ।	1 1
34.	वाक्यदोषं परिहरत । a) नगरस्य बहिः उद्यानम् अस्ति । b) कंसः कृष्णं क्रुध्यति । उत्तरम्: a) नगरात् बहिः उद्यानम् अस्ति । b) कंसः कृष्णाय क्रुध्यति ।	1 × 2 = 2 1 1
35.	लकार-पुरुष-वचनानि लिखत । a) आज्ञापयति । b) बभूवुः । उत्तरम्: a) आज्ञापयति → लट्लकारः - प्रथमपुरुषः - एकवचनम् । b) बभूवुः → लिट्लकारः - प्रथमपुरुषः - बहुवचनम् ।	1 × 2 = 2 1 1
36.	लिङ्ग-विभक्ति-वचनानि लिखत । a) कस्य । b) मित्रेण । उत्तरम्: a) कस्य → पुलिङ्गः - षष्ठीविभक्तिः - एकवचनम् । b) मित्रेण → नपुंसकलिङ्गः - तृतीयाविभक्तिः - एकवचनम् ।	1 × 2 = 2 1 1
VI.	संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत ।	1 × 2 = 2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
37.	<p>ಇಂದು ಕೊರೋನಾ ಮಹಾರೋಗವು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರು ಭಯಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.</p> <p>Now-a-days Corona has spread everywhere. Due to this all the people are fearful.</p> <p>उत्तरम्: अद्य कोरोनामहारोगः सर्वत्र व्याप्तः अस्ति । अतः सर्वे जनाः भीताः सन्ति ।</p>	2
VII.	<p>कर्नाटकभाषया, आङ्ग्लभाषया वा अनुवादं कुरुत ।</p>	1 × 2 = 2
38.	<p>‘उद्योगं पुरुषलक्षणम्’ इति वाक्यं प्रसिद्धं वर्तते । अद्य जनाः उद्योगार्थं देश-विदेशं गच्छन्ति ।</p> <p>उत्तरम्: “ಉದ್ಯೋಗವು ಮಾನವನ ಲಕ್ಷಣ” ಎಂಬ ಉಕ್ತಿಯು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಜನರು ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.</p>	2
VIII.	<p>यथानिर्देशम् उत्तरं त्रिचतुरैः वाक्यैः लिखत ।</p>	5 × 3 = 15
39.	<p>“याचको भूत्वा अत्र अहम् आगतः” ।</p> <p>कः पाठः ? कः अवदत् ? याचकरूपेण कः आगतः ?</p> <p>उत्तरम्: ‘त्यागधनः’ इति पाठः । इन्द्रदेवः अवदत् । याचकरूपेण इन्द्रदेवः आगतः ।</p>	1 1 1
40.	<p>“संस्कृतेनैव संस्कृतिरपि सुरक्षिता ।”</p> <p>कः पाठः ? कः अवदत् ? केन संस्कृतिः सुरक्षिता ?</p> <p>उत्तरम्: ‘ज्ञानदीपः’ इति पाठः । डा० सत्यव्रतशास्त्रिमहोदयः अवदत् । संस्कृतेन संस्कृतिरपि सुरक्षिता ।</p>	1 1 1
41.	<p>“भवतु अस्माकं महाराज्ञी अभयदायिनी” ।</p>	

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
42.	<p>कः पाठः ? के अवदन् ? महाराज्ञी का ?</p> <p>उत्तरम्:</p> <p>‘अभयदायिनी’ इति पाठः ।</p> <p>सभासदः अवदन् ।</p> <p>महाराज्ञी चन्नम्मा ।</p> <p>“जग्राह सहसा रविम्” ।</p> <p>कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?</p> <p>अथवा</p> <p>“अहमस्य प्रदास्यामि परमं वरमद्भूतम्” ।</p> <p>कः पाठः ? कः वरं ददाति ? कस्मै वरं ददाति ?</p> <p>उत्तरम्:</p> <p>‘मारुतेः महिमा’ इति पाठः ।</p> <p>राहुः अवदत् ।</p> <p>इन्द्रम् अवदत् ।</p> <p>अथवा</p> <p>‘मारुतेः महिमा’ इति पाठः ।</p> <p>इन्द्रः वरं ददाति ।</p> <p>हनुमते वरं ददाति ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
43.	<p>“लीलावती इति ग्रन्थे बहवः विषयाः निरूपिताः खलु ?”</p> <p>कः पाठः ? का वदति ? कस्य ग्रन्थः एषः ?</p> <p>उत्तरम्:</p> <p>‘भारतीयविज्ञानम्’ इति पाठः ।</p> <p>अरुन्धती वदति ।</p> <p>भास्कराचार्यस्य ग्रन्थः एषः ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
IX.	कवेः देश-काल-कृतीनां विषये त्रिचतुरैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।	3 × 3 = 9
44.	बल्लाळसेनः । उत्तरम्: कविः : बल्लाळसेनः । देशः : धारानगरम् । कालः : षोडशशतकम् । कृतिः : भोजप्रबन्धः ।	1 1 1
45.	कालिदासः । उत्तरम्: कविः : कालिदासः । देशः : उज्जयिनी । कालः : क्रि.श. प्रथमं, चतुर्थं अथवा पञ्चमं शतकम् । कृतयः : * रघुवंशम्, } महाकाव्यद्वयम् * कुमारसम्भवम् } * मेघदूतम्, } खण्डकाव्यद्वयम् * ऋतुसंहारः } * विक्रमोर्वशीयम्, } नाटकत्रयम् * मालविकाग्निमित्रम्, } * अभिज्ञानशाकुन्तलम् }	3
	प्रशंसा : कविकुलगुरुः । उपमा कालिदासस्य ।	

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
46.	<p>डा० के.एस्. नागराजन् ।</p> <p>उत्तरम्:</p> <p>कवि: : डा० के.एस्. नागराजन् ।</p> <p>देश: : बेङ्गलूरुनगरम् (विलसनार्डन्)</p> <p>काल: : क्रि.श. विंशशतकम् ।</p> <p>कृतय: : * श्री सीतास्वयंवरम् } काव्यद्वयम् ।</p> <p style="padding-left: 150px;">* श्री शबरीविलासम् }</p> <p style="padding-left: 150px;">* उन्मत्तकीयकम् } नाटकद्वयम् ।</p> <p style="padding-left: 150px;">* गुरुशापम् }</p>	3
X.	<p>पद्यपाठस्य नाम उल्लिख्य तात्पर्यं पञ्चषैः वाक्यैः कर्नाटकभाषया, संस्कृतभाषया, आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।</p>	4 × 3 = 12
47.	<p>यस्तु सर्वाणि भूतानि आत्मन्येवानुपश्यति ।</p> <p>सर्वभूतेषु चात्मानं ततो न विजुगुप्सते ॥</p> <p>उत्तरम्:</p> <p>ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು “उपनिषद्‌चनम्” ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಅರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಹೀಗಿದೆ.</p> <p>ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣುವನೋ, ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನನ್ನು ಕಾಣುವನೋ ಅವನು ಯಾವುದರ ದರ್ಶನದಿಂದಲೂ ಜುಗುಪ್ಸೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ.</p>	3
48.	<p>चित्तशान्तिदायिनी विरक्तिबुद्धिर्वर्धिनी</p> <p>भेदभावनाशिनी जनेषु चक्यकारिणी ।</p> <p>दुःखशोकहारिणी भवाम्बुधेश्च तारिणी</p> <p>भारतीयभावना विवृद्धिमेतु भारते ॥</p>	

ಪ್ರಶ್ನ ಸಂಖ್ಯಾ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನಮ್
49.	<p>ಉತ್ತರಮ್ :</p> <p>ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು “ಭಾರತೀಯಭಾವನಾ” ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಹೀಗಿದೆ.</p> <p>ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದೂ, ವೈರಾಗ್ಯದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದೂ, ಭೇದ-ಭಾವವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವುದೂ, ಜನರಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದೂ, ದುಃಖವನ್ನು, ಶೋಕವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವುದೂ, ಸಂಸಾರಸಾಗರದಿಂದ ದಾಟಿಸುವುದೂ ಆದ ಭಾರತೀಯ ಭಾವನೆಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿಹೊಂದಲಿ.</p> <p>शालिशूकनिभाभासं प्रासूतेमं तदाञ्जना । फलान्याहर्तुकामा वै निष्क्रान्ता गहने वरा ॥</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>धीरोद्धतो धीरललितो धीरोदात्तस्तथैव च । धीरप्रशान्तश्चैवेति नायकाः नाट्यसंश्रयाः ॥</p> <p>ಉತ್ತರಮ್ :</p> <p>ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು “ಮಾರುತೇ: ಮಹಿಮಾ” ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಹೀಗಿದೆ.</p> <p>ಆಗ ಅಂಜನಾದೇವಿಯ ಭತ್ತದ ತನೆಯಂತೆ ಕಂದು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಗನನ್ನು ಹಡೆದಳು. ಅನಂತರ ಶ್ರೇಷ್ಠಳಾದ ಅವಳು ಹಣ್ಣು-ಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ತರಲು ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದಳು.</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು “ನಾಟ್ಯಾಂಶಾ:” ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಹೀಗಿದೆ.</p> <p>ಧೀರೋದ್ಧತ, ಧೀರಲಲಿತ, ಧೀರೋದಾತ್ತ ಅಂತೆಯೇ ಧೀರಪ್ರಶಾಂತ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು (4) ರೀತಿಯ ನಾಯಕರನ್ನು ‘ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ’ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.</p>	3
		3

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
50.	<p>सूर्यदत्तवरः स्वर्णः सुमेरुनाम पर्वतः । यत्र राज्यं प्रशास्त्यस्य केसरी नाम वै पिता ॥</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು “मारुतेः महिमा” ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಅರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಹೀಗಿದೆ.</p> <p>ಸೂರ್ಯನಿಂದ ವರಪಡೆದು ಬಂಗಾರದಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಸುಮೇರು ಪರ್ವತವನ್ನು ‘ಕೇಸರಿ’ ಎಂಬ ಮಾರುತಿಯ ತಂದೆಯು ಅಳುತ್ತಿದ್ದನು.</p>	3
XI.	वाक्ये विद्यमानं अलङ्कारं सलक्षणं समन्वयत ।	1 × 3 = 3
51.	<p>श्रीरामः समुद्र इव गम्भीरः ।</p> <p>अथवा</p> <p>सैन्धवमानय ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>अलङ्कारस्य नाम : उपमालङ्कारः ।</p> <p>लक्षणम् : “उपमा यत्र सादृश्यलक्ष्मीः उल्लसति द्वयोः” ।</p> <p>उपमेयम् : श्रीरामः ।</p> <p>उपमानम् : समुद्रः ।</p> <p>उपमावाचकः : इव ।</p> <p>साधारणधर्मः : गम्भीरता ।</p> <p>अथवा</p> <p>अलङ्कारस्य नाम : श्लेषः ।</p> <p>लक्षणम् : अनेकार्थशब्दविन्यासः श्लेषः ।</p> <p>समन्वयः : ‘अत्र सैन्धवम्’ इति पदस्य ‘लवणं’ तथा ‘हयः’ इति अर्थद्वयं वर्तते । अतः श्लेषालङ्कारः ।</p>	1 1 1 1 1 1 1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्															
XII.	प्रस्तारं विलिख्य गणविभागं कृत्वा छन्दोनाम लिखत ।	1 × 3 = 3															
52.	भूतेषु किं च करुणां बहुलीकरोति । उत्तरम् : <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>त</td> <td>भ</td> <td>ज</td> <td>ज</td> <td>गु गु</td> </tr> <tr> <td>--U</td> <td>- U U</td> <td>U - U</td> <td>U - U</td> <td>--</td> </tr> <tr> <td>भूतेषु</td> <td>किं च क</td> <td>रुणां ब</td> <td>हुली क</td> <td>रोति</td> </tr> </table> <p>छन्दोनाम : वसन्ततिलका ।</p> <p>अक्षराणि : 14 (चतुर्दश अक्षराणि)</p> <p>गणाः : त - भ - ज - ज - गुरु - गुरु ।</p>	त	भ	ज	ज	गु गु	--U	- U U	U - U	U - U	--	भूतेषु	किं च क	रुणां ब	हुली क	रोति	2
त	भ	ज	ज	गु गु													
--U	- U U	U - U	U - U	--													
भूतेषु	किं च क	रुणां ब	हुली क	रोति													
XIII.	पद्यं पूरयत ।	1 × 4 = 4															
53.	पिबन्ति । विभूतिः ॥ उत्तरम् : पिबन्ति नद्यः स्वयमेव नाम्भः स्वयं न खादन्ति फलानि वृक्षाः । नादन्ति सस्यं खलु वारिवाहाः परोपकाराय सतां विभूतिः ॥	4															

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
XIV. 54.	<p>ದಶವಾಕ್ಯೈಃ ಉತ್ತರಂ ಕರ್ನಾಟಕಭಾಷಯಾ, ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷಯಾ, ಆಡ್ಗಲಭಾಷಯಾ ವಾ ಲಿಖತ ।</p> <p>ವೃಕ್ಷಾಯುರ್ವೇದಗ್ರಂಥೇ ಪ್ರತಿಪಾದಿತಾನಾಂ ಚತುರ್ವಿಧವೃಕ್ಷಾಣಾಂ ವಿಷಯೇ ಲಿಖತ ।</p> <p>ಉತ್ತರಮ್ :</p> <p>‘ವೃಕ್ಷಾಯುರ್ವೇದಃ’ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವೃಕ್ಷಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ, ವೃಕ್ಷಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಯಿಂದ ವಿಭಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,</p> <p>i) ವನಸ್ಪತಿ</p> <p>ii) ದ್ರೂಮ</p> <p>iii) ಲತಾ</p> <p>iv) ಗುಲ್ಮ ಎಂಬುದಾಗಿದೆ</p> <p>i) ವನಸ್ಪತಿ: ಹೂವನ್ನು ಬಿಡದೇ ಕಾಯಿ, ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬಿಡುವ ವೃಕ್ಷಗಳ ಜಾತಿಗೆ ‘ವನಸ್ಪತಿ’ಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿಮರ, ಔದುಂಬರ ವೃಕ್ಷ ಹಲಸು ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿವೆ.</p> <p>ii) ದ್ರೂಮ: ಹೂವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾಯಿ, ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬಿಡುವ ವೃಕ್ಷಗಳ ಜಾತಿಗೆ ‘ದ್ರೂಮ’ವೆಂದು ಹೆಸರು. ತೆಂಗಿನಮರ, ಮಾವಿನಮರ, ದಾಳಿಂಬೆ ಮೊದಲಾದವು ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿವೆ.</p> <p>iii) ಲತಾ: ಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ಹಬ್ಬುವ ವೃಕ್ಷಗಳ ಜಾತಿಗೆ ‘ಲತಾ’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಾಗವಲ್ಲಿ, ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮೊದಲಾದವು ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ.</p> <p>iv) ಗುಲ್ಮ: ಪೊದೆಯಂತೆ ಬೆಳೆಯುವ ಸಸ್ಯಗಳ ಜಾತಿಗೆ ‘ಗುಲ್ಮ’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಭತ್ತದ ಗಿಡ, ಗೋಧಿ ಮೊದಲಾದವು ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ.</p> <p>ಇವುಗಳ ಹುಟ್ಟು ಮೂರು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಬೀಜಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾಂಡಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು (ಕಂದದಿಂದ) ಗಡ್ಡೆಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ‘ವೃಕ್ಷಾಯುರ್ವೇದ’ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.</p>	3 × 4 = 12

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
55.	<p>‘ನಾಟ್ಯಾಂಶಾಃ’ ಇತಿ ಪದ್ಯಭಾಗೇ ನಿರೂಪಿತಾನ್ ನಾಟ್ಯಾಂಶಾನ ಸತ್ಕೃತ್ಯ ಲಿಖತ ।</p> <p>ಉತ್ತರಮ್ :</p> <p>ಭರತಮುನಿಯು ‘ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ’ವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಸ-ಭಾವ-ಅಭಿನಯ-ಸ್ವರ-ಆತೋದ್ಯ-ನಾಯಕ ನಾಯಕಿಯರ ಬಗೆಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.</p> <p>ಶೃಂಗಾರ, ಹಾಸ್ಯ, ಕರುಣ, ರೌದ್ರ, ವೀರ, ಭಯಾನಕ, ಬೀಭತ್ಸ, ಅದ್ಭುತ, ಶಾಂತ ಎಂಬ ಒಂಭತ್ತು ರಸಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ರತಿ, ಹಾಸ, ಶೋಕ, ಕ್ರೋಧ, ಉತ್ಸಾಹ, ಭಯ, ಜುಗುಪ್ಸೆ ವಿಸ್ಮಯ ಹಾಗೂ ಶಮ ಎಂಬ ಒಂಭತ್ತು ಸ್ಥಾಯೀಭಾವಗಳನ್ನು ‘ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ’ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.</p> <p>ಅಭಿನಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಯ ಅಭಿನಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಂಗಿಕ (ಅಂಗಗಳ ಮೂಲಕ), ವಾಚಿಕ (ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ), ಆಹಾರ್ಯ (ವಸ್ತ್ರ ಆಭರಣ, ವೇದಿಕೆ) ಹಾಗೂ ಸಾತ್ವಿಕ ಎಂಬುದಾಗಿದೆ.</p> <p>ಸಪ್ತಸ್ವರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ‘ಶರೀರ’ ಹಾಗೂ ‘ಕೊಳಲು’ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಷಡ್ಜ(ಸ), ಋಷಭ(ರಿ), ಗಾಂಧಾರ(ಗ), ಮಧ್ಯಮ(ಮ), ಪಂಚಮ(ಪ), ದೈವತ(ದ), ನಿಷಾದ(ನಿ) ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪುನಃ ವಾದ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಭರತಮುನಿಯು ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಯ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ತತ, ಅವನದ್ಧ, ಘನ, ಸುಷಿರ ಎಂಬುದಾಗಿದೆ.</p> <p>ತತ: ಎಂದರೆ ತಂತಿವಾದ್ಯ ಉದಾಹರಣೆಗೆ - ತಂಬೂರಿ, ವೀಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ</p> <p>ಅವನದ್ಧ: ಎಂದರೆ ಚರ್ಮದಿಂದ ಮಾಡಿದ ವಾದ್ಯ, ಮೃದಂಗ, ತಬಲಾ, ಡಕ್ಕೆ ಮೊದಲಾದವು ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ.</p> <p>ಘನ: ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಲೋಹದಿಂದ ಮಾಡಿದ ವಾದ್ಯ ‘ತಾಳ’, ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.</p> <p>ಸುಷಿರ: ಬಿದಿರಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕೊಳಲು, ನಾದಸ್ವರ ಇತ್ಯಾದಿ.</p> <p>ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾಯಕರನ್ನು ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಯಿಂದ ವಿಭಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.</p> <p>ಧೀರೋದ್ಧತ, ಧೀರಲಲಿತ, ಧೀರೋದಾತ್ತ ಹಾಗೂ ಧೀರಪ್ರಶಾಂತ ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ನಾಯಕಿಯರನ್ನು ದಿವ್ಯಾ, ನೃಪಪತ್ನೀ, ಕುಲಸ್ತ್ರೀ, ಗಣಿಕಾ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಯಿಂದ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.</p>	

ಪ್ರಶ್ನ ಸಂಖ್ಯಾ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಡ್ಡ ವಿಭಜನಮ್
56.	<p>ಆರೋಗ್ಯನಿಯಮಾನ್ ಪದ್ಧಾನುಗುಣಂ ಸಙ್ಗೃಹ್ಯ ಲಿಖತ </p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>‘ನಗಾಧಿರಾಜ:’ ಇತಿ ಪಾಠೇ ಅಮರನಾಥಗುಹಾವಿಷಯೇ ಕಾ ಪುರಾಣಕಥಾ ಅಸ್ತಿ ? ವಿವೃಣುತ </p> <p>ಉತ್ತರಮ್:</p> <p>ಆಯುರ್ವೇದವು ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ. ಹಿತ, ಅಹಿತ, ಸುಖ, ದುಃಖ ಹೀಗೆ ಆಯುಷ್ಯವು ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಯದಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಆಯುಷ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿತಕರವು ಯಾವುದು ? ಅಹಿತಕರ ಯಾವುದು ? ಆಯುಷ್ಯದ ಮಾನವು ಎಷ್ಟು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಮದೋಷ, ಸಮ ಅಗ್ನಿ, ಸಮಧಾತು ಹಾಗೂ ಸಮಮಲಕ್ರಿಯೆ. ಅಂತೆಯೇ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನ ಆತ್ಮ, ಇಂದ್ರಿಯ, ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿರುವುದೋ ಅಂತವನನ್ನು ‘ಸ್ವಸ್ಥ’ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದು. ಸೂರ್ಯನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಯಾರು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಂತವರು ದೀರ್ಘವಾದ ಆಯುಷ್ಯ, ಬಲ, ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.</p> <p>ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರ ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಸ್ನಾನದಿಂದ ಶ್ರೀ, ಪುಷ್ಟಿ, ಆರೋಗ್ಯದ ವರ್ಧನೆ (ಹೆಚ್ಚಳ) ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಿಂದಿತವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಕೇವಲ ಪ್ರಾಣಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು ಪರಮತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು. ದುಃಖ ನಿವೃತ್ತಿಗಾಗಿ ತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಹಿತಕರವಾದ ಊಟದಿಂದ (ಭೋಜನ) ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವ ರೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಕಷ್ಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ಮನುಷ್ಯನು ದೇಹಕ್ಕೆ ಹಿತಕರವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಅಂತಹ ಆಹಾರವನ್ನು ಹಿತವಾಗಿ, ಮಿತವಾಗಿ, ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೇ ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಕುಡಿಯುವಿಕೆ, ಹೆಚ್ಚು ಅಪಘ್ರಕರ ಆಹಾರ ಸೇವಿಸುವಿಕೆ, ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ನಿದ್ರಿಸುವಿಕೆ, ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರವಾಗಿರುವಿಕೆ, ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂತ್ರವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿರುವಿಕೆ, ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಲವಿಸರ್ಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವಿಕೆ ಈ ಆರು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮಾನವನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ರೋಗಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಇವು ‘ಆರೋಗ್ಯಸೂತ್ರಾಣಿ’ ಎಂಬ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಆರೋಗ್ಯ ನಿಯಮಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದೆ.</p> <p>ಅಥವಾ</p>	4

ಪ್ರಶ್ನ ಸಂಖ್ಯಾ	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	<p>ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ 'ಅಮರನಾಥ' ಗುಹೆಯೂ ಒಂದು. ಆ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಹಿಮಲಿಂಗವು ಶ್ರಾವಣಮಾಸದಲ್ಲಿ ದರ್ಶನಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.</p> <p>ಈ ಗುಹೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪುರಾಣಕಥೆಯಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಪಾರ್ವತಿ-ಪರಮೇಶ್ವರರು ವಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಮರನಾಥ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಪಾರ್ವತಿಯು ಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು "ನಾನು ಪ್ರತಿಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಅಜರಾಮರನಾದ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಪತಿಯಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತೇನೆ. ನೀನಾದರೋ ಅನಾದಿ-ಅನಂತ. ಕೇವಲ ನನ್ನಿಂದ ಏಕೆ ಜನ್ಮದೋಷವು ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ." ಎಂದು ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು. ಅವಳ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮಣಿದ ಶಿವನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಗುಹೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ರಹಸ್ಯವಾದ ಅಮರತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಲು ತೊಡಗಿದನು.</p> <p>ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಎರಡು ಬಿಳಿಯ ಪಾರಿವಾಳಗಳು ಆ ರಹಸ್ಯವಾದ ಅಮರತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಅಲಸಿ ಅಮರತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡವು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕ್ರುದ್ಧನಾದ ಶಿವನು ಅವೆರಡನ್ನು ದಹಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದನು. ಭೀತಿಗೊಂಡ ಅವೆರಡು ಶ್ವೇತ ಪಾರಿವಾಳಗಳು "ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಾಗದಿರಲಿ, ನಮ್ಮ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ದರ್ಶನವು ನಮಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಲಭಿಸಲಿ" ಎಂದು ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡವು ಶಾಂತನಾದ ಶಿವನು "ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಹಿಮಲಿಂಗದ ದರ್ಶನದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಪಗಳು ಭಸ್ಮವಾಗುತ್ತವೆ" ಎಂದು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಅಂತರ್ಧಾನನಾದನು.</p>	
<p>XV. 57.</p>	<p>अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत ।</p> <p>भारतीयविज्ञानशास्त्रेषु आयुर्वेदस्य, योगस्य च महत्त्वपूर्णं स्थानं वर्तते । "योगः नाम चित्तवृत्तिनिरोधः" । ध्यानम्, आसनानि च चित्तवृत्तिनिरोधे सहायकानि भवन्ति । महाज्ञानी पतञ्जलिमुनिः योगशास्त्रम् अरचयत् । योगः न केवलं रोगनिरोधकः किन्तु रोगहर्ता च अस्ति । मानसिक-दैहिक-नैतिक-आध्यात्मिकविषयेषु औन्नत्यं साधयितुं योगः असदृशं साधनं वर्तते । "योगादेव जीवनविकासः" इति स्वामी विवेकानन्दः अवदत् । योगः रक्तपरिचलनम् अबाधितं करोति । मधुमेहः, आस्तमा इत्यादि रोगाः अपि योगेन परिहृताः भवन्ति । योगाभ्यासेन शरीरसौन्दर्यं वर्धते । मनश्शान्तिः, आत्मानन्दः च भवति ।</p> <p>छात्राणां सर्वतोमुखाभिवृद्धये योगः अत्यावश्यकः ।</p> <p>प्रश्नाः —</p> <p>i) योगः नाम कः ?</p> <p>ii) योगशास्त्रं कः अरचयत् ?</p> <p>iii) योगविषये स्वामी विवेकानन्दः किम् अवदत् ?</p> <p>iv) छात्राणां सर्वतोमुखाभिवृद्धये कः अत्यावश्यकः ?</p>	<p>1 × 4 = 4</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	<p>उत्तरम्:</p> <p>i) योगः नाम चित्तवृत्तिनिरोधः ।</p> <p>ii) महाज्ञानी पतञ्जलिमुनिः योगशास्त्रम् अरचयत् ।</p> <p>iii) योगविषये स्वामी विवेकानन्दः “योगादेव जीवनविकासः” इति अवदत् ।</p> <p>iv) छात्राणां सर्वतोमुखाभिवृद्धये योगः अत्यावश्यकः ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
XVI.	पत्रं लिखत ।	1 × 5 = 5
58.	<p>हावेरीमण्डलस्य सर्वकारीयप्रौढशालायाः छात्रः/छात्रा इति मत्वा अग्रजस्य विवाहार्थं दिनद्वयं विरामं सम्प्रार्थ्य कक्ष्याध्यापकं प्रति विरामपत्रं लिखत ।</p> <p style="text-align: center;">अथवा</p> <p>हैदराबादनगरं प्रवासार्थं गन्तुं द्विसहस्रं रूप्यकाणि प्रेषयितुं निवेद्य हावेरीनगरे निवसन्तं पितरं प्रति पत्रं लिखत ।</p> <p>उत्तरम्:</p> <p style="text-align: center;">विरामपत्रम्</p> <p>सकाशात्,</p> <p style="text-align: center;">छात्रः/छात्रा, दशमवर्गः, सर्वकारीया प्रौढशाला, हावेरीमण्डलम् ।</p> <p>सविधे,</p> <p style="text-align: center;">मान्यः कक्ष्याध्यापकः, दशमवर्गः, सर्वकारीया प्रौढशाला, हावेरीमण्डलम् ।</p> <p>मान्याः,</p> <p style="text-align: center;">विषयः — विरामप्रार्थना ।</p> <p>श्वः अस्माकं गृहे अग्रजस्य विवाहमहोत्सवः प्रचलिष्यति । अतः श्वः आरभ्य दिनद्वयं यावत् 2-5-2022 तः 3-5-2022 पर्यन्तं शालाम् आगन्तुं न प्रभविष्यामि । अतः दिनद्वयस्य कृते कृपया विरामं प्रयच्छन्त इति सविनयं प्रार्थये ।</p> <p style="text-align: center;">वन्दनानि ।</p> <p>स्थलम् : हावेरी । भवदीयः विधेयः छात्रः/ दिनाङ्कः 1-5-2022 भवदीया विधेया छात्रा</p> <p style="text-align: center;">अथवा</p>	<p>1</p> <p>3</p> <p>1</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्												
	<p>पितरं प्रति पत्रम् । श्रीः</p> <p>क्षेमम्, स्थानम् : हावेरी दिनाङ्कः 1-5-2022</p> <p>पूज्यपितृचरणानां प्रणामाः । अहम् अत्र कुशली / कुशलिनी । भवन्तः सर्वे तत्र कुशलिनः इति भावयामि । अत्र मम अध्ययनं सम्यक् प्रचलति । अस्माकं शालायाम् अस्य मासस्य विशतितमे दिनाङ्के शालाशैक्षणिकप्रवासः निश्चितः वर्तते । सर्वे हैदराबाद्नगरं गन्तुम् उद्युक्ताः । मम मित्राणि सर्वे अध्यापकैः सह गन्तुम् इच्छन्ति । अहमपि गन्तुम् इच्छामि । तदर्थं भवताम् अनुमतिं प्रार्थये । तथैव प्रवासार्थं द्विसहस्रं रूप्यकाणि कृपया प्रेषयन्तु इति सविनयं विज्ञापयामि । मात्रे मम वन्दनानि निवेदयन्तु । वन्दनानि । भवदीयः प्रियपुत्रः/भवदीया प्रियपुत्री</p> <p>पत्रसङ्केतः मद्रा :</p> <table border="1"> <tr> <td>सकाशात्,</td> <td>सविधे,</td> </tr> <tr> <td>छात्रः/छात्रा,</td> <td>रमेशः एस्,</td> </tr> <tr> <td>दशमवर्गः,</td> <td>गृहसंख्या F-79</td> </tr> <tr> <td>सर्वकारीया प्रौढशाला,</td> <td>प्रथममुख्यमार्गः,</td> </tr> <tr> <td>बेङ्गलूरुनगरम् ।</td> <td>हावेरीनगरम् ।</td> </tr> <tr> <td>पिन् कोड् 5 6 0 0 3 1</td> <td>पिन् कोड् 5 8 1 3 5 1</td> </tr> </table>	सकाशात्,	सविधे,	छात्रः/छात्रा,	रमेशः एस्,	दशमवर्गः,	गृहसंख्या F-79	सर्वकारीया प्रौढशाला,	प्रथममुख्यमार्गः,	बेङ्गलूरुनगरम् ।	हावेरीनगरम् ।	पिन् कोड् 5 6 0 0 3 1	पिन् कोड् 5 8 1 3 5 1	<p>1</p> <p>3</p> <p>1</p>
सकाशात्,	सविधे,													
छात्रः/छात्रा,	रमेशः एस्,													
दशमवर्गः,	गृहसंख्या F-79													
सर्वकारीया प्रौढशाला,	प्रथममुख्यमार्गः,													
बेङ्गलूरुनगरम् ।	हावेरीनगरम् ।													
पिन् कोड् 5 6 0 0 3 1	पिन् कोड् 5 8 1 3 5 1													
XVII. 59.	<p>दशवाक्यैः प्रबन्धं लिखत । समाचारपत्रम् । अथवा जनसंख्यास्फोटः । उत्तरम् : i) पीठिका । ii) विषयनिरूपणम् । iii) उपसंहारः ।</p>	<p>1 × 5 = 5</p> <p>1</p> <p>3</p> <p>1</p>												